Qoraqalpog‘iston Respublikasi statistika boshqarmasi

QORAQALPOG‘ISTON RESPUBLIKASIDA XIZMATLAR SOHASINING RIVOJLANISHI

2023- YILNING YANVAR-MAY OYLARIDA

Dastlabki ma’lumotlar ***2023- yil yanvar-may***

Bugungi kunda xizmatlar sohasi iqtisodiyotning eng istiqbolli va tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biridir. Savdo va transportdan tortib moliyalashtirish, sug‘urtalash va har xil turdagi vositachilikka qadar keng faoliyat doirasini qamrab oladi. Aynan shu sektor iqtisodiy rivojlangan mamlakatlarda band bo‘lganlar soni bo‘yicha iqtisodiyotning asosiy qismini tashkil qiladi.

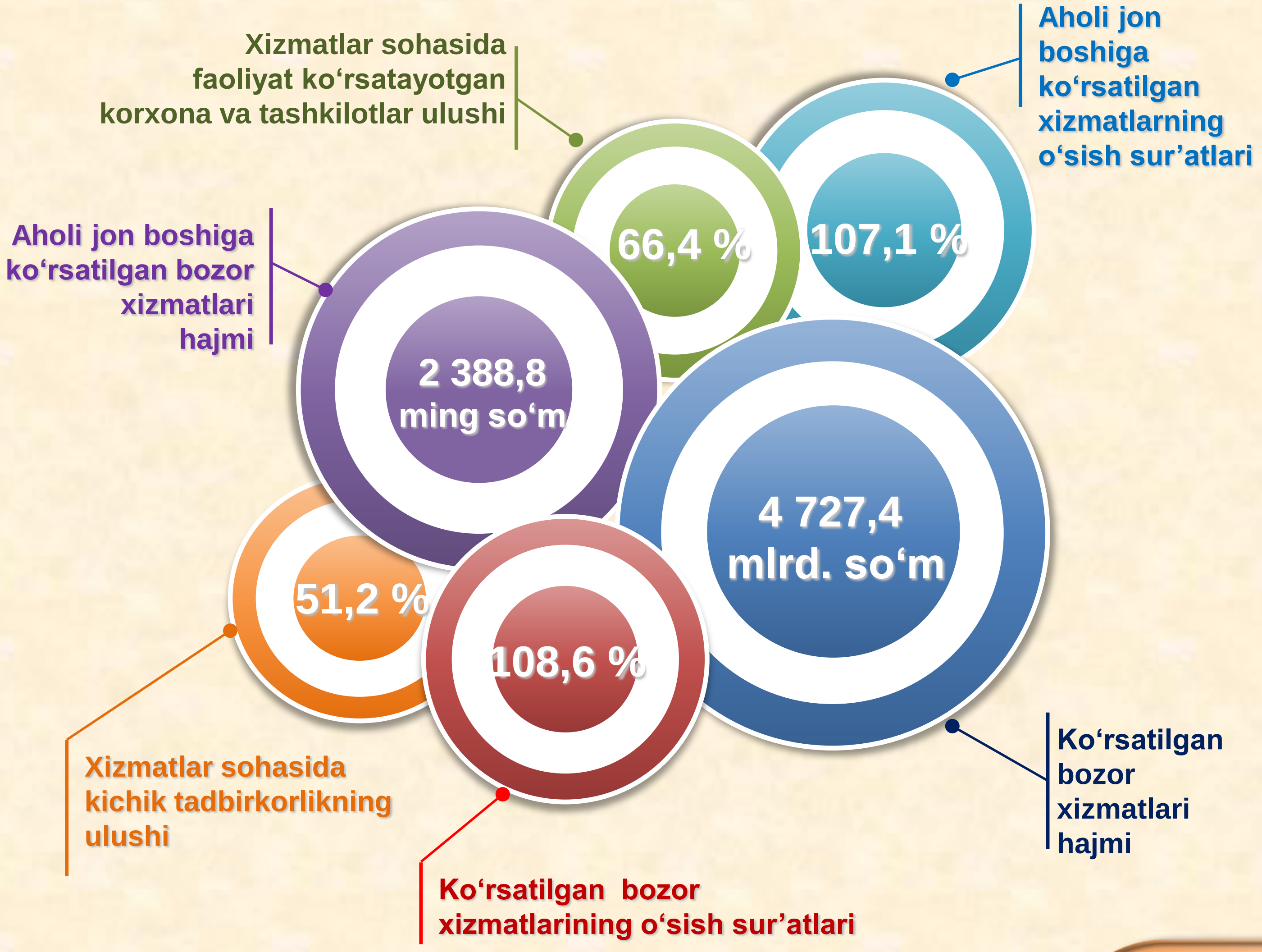

Dastlabki ma’lumotlar — *2023- yil yanvar-may*

Info

Xizmatlar sohasi bu – korxonalar, tash-kilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko‘rsatiladigan turli xildagi xizmatlar, ishlab chiqarishni o‘z ichiga olgan holda umumlashtirilgan toifadir.

Dastlabki ma’lumotlarga ko‘ra, 2023- yilning yanvar-may oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi **4 727,4** mlrd. so‘mga yetdi. Uning nominal hajmi **772,6** mlrd. so‘mga oshdi.

Taqqoslama ekvivalentda o‘tgan yilning shu davriga nisbatan o‘sish sur’ati **108,6** % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasining asosiy ko‘rsatkichlari

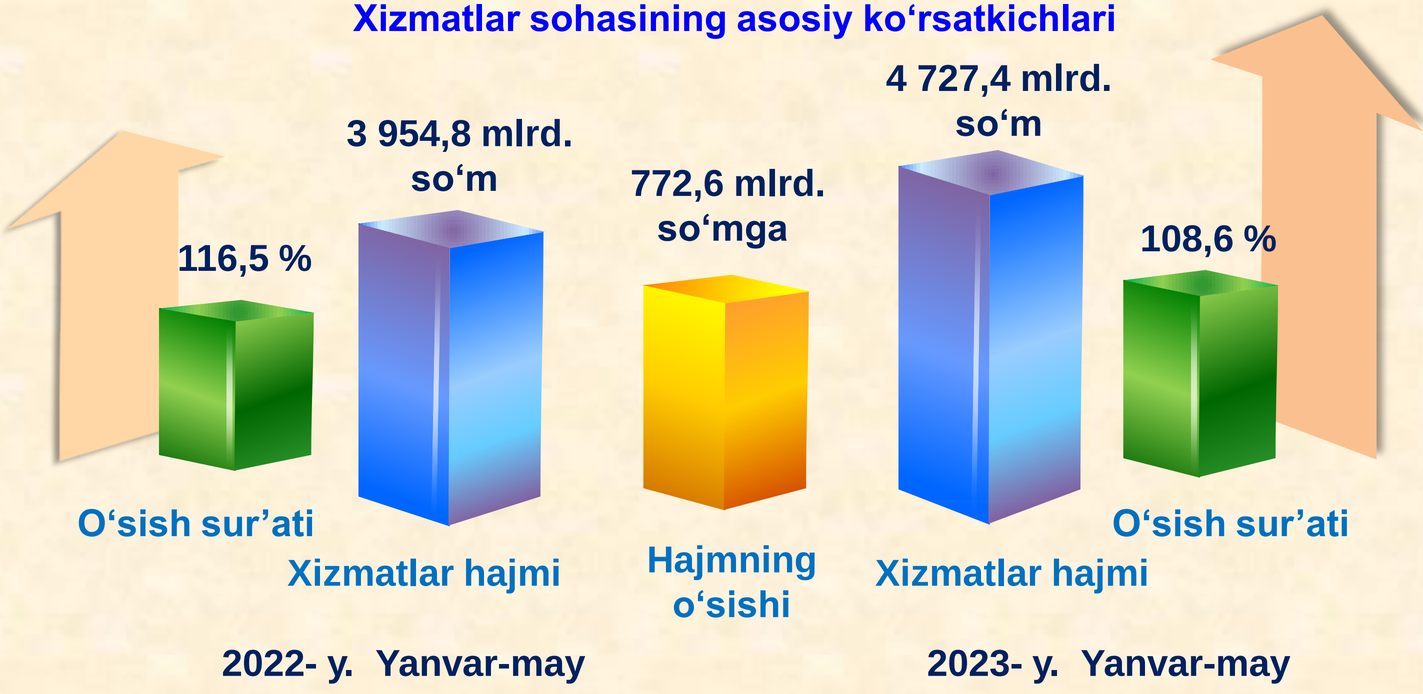

Dastlabki ma’lumotlar — *2023- yil yanvar-may*

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko‘rsatkichlari (2023- yil yanvar-may oylarida)	Hajmi, mlrd. so‘m	2022- yilga nisbatan o‘sish sur’ati, % da
Xizmatlar - jami	**4 727,4**	**108,6**
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	272,7	121,7
Moliyaviy xizmatlar	1 110,5	117,1
Transport xizmatlari	1 147,8	101,4
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	576,1	103,2
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	127,9	104,1
Savdo xizmatlari	1 013,5	108,7
Ko‘chmas mulk bilan bog‘liq xizmatlar	106,8	104,7
Ta’lim sohasidagi xizmatlar	248,0	109,9
Sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	58,5	108,3
Ijara xizmatlari	84,4	99,4
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta’mirlash bo‘yicha xizmatlar	141,4	103,9
Shaxsiy xizmatlar	191,1	106,0
Me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	67,8	114,5
Boshqa xizmatlar	157,0	104,4

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha xizmatlarning tarkibi, % da

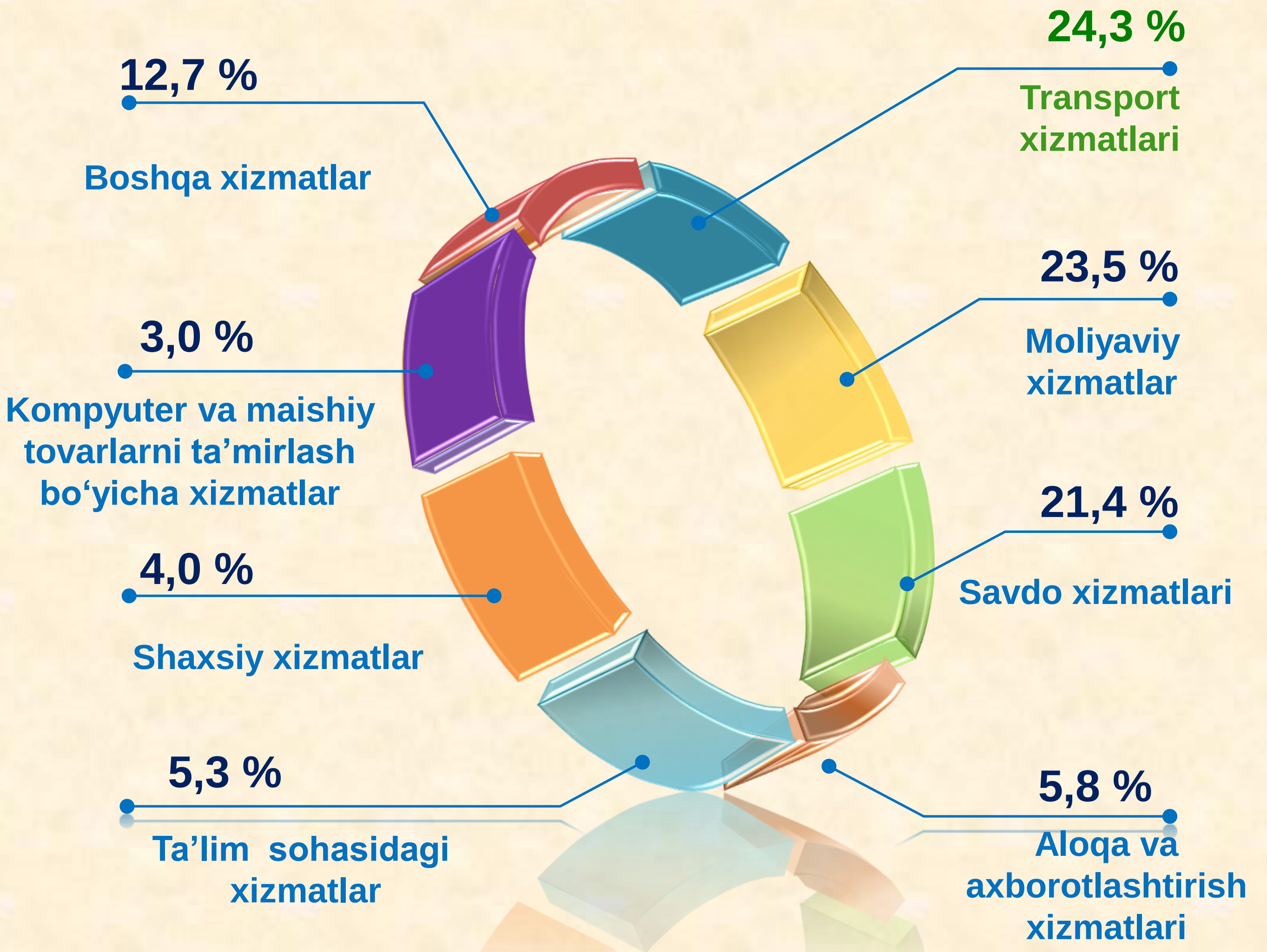

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ko‘rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni transport xizmatlari egallaydi. 2023- yilning yanvar-may oylarida bu xizmatlarning ulushi **24,3** % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko‘rsatkichlar moliyaviy xizmatlar (**23,5** %), savdo xizmatlari (**21,4** %), shuningdek, aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (**5,8** %) bo‘yicha qayd etildi.

Dastlabki ma’lumotlar ***2023- yil yanvar-may***

Me’morchilik, muhandislik izlanishlari sohasidagi xizmatlar hajmida unchalik katta bo'lmagan o‘sish qayd etildi, ularning ulushi **1,4** % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida transport xizmatlari umumiy hajmning **26,9** % ini tashkil etgan. 2022- yilning shu davrida me’morchilik, muhandislik izlanishlari sohasidagi xizmatlar ulushi ham eng kichik ko‘rsatgichga ega bo‘lgan – **1,4** %.

Info

Jamiyatning rivojlanishi hamda ishlab chiqarish kuchlarining o‘sishi bilan, xizmatlar sohasining muayyan rivojlanishi yuz beradi.

Hozirda bu sohada ish bilan bandlikning oshishi, mehnatni texnik jihozlanishining o‘sishi va ilg‘or texnologiyalarning joriy etilishi kuzatilmoqda.

2023- yilning yanvar-may oylarida yuqori o‘sish aloqa va axborotlashtirish xizmatlarida (**21,7** %), moliya xizmatlarida (**17,1** %), me’morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlarda (**14,5** %), ta’lim sohasidagi xizmatlar (**9,9** %), savdo xizmatlari (**8,7** %), qayd etildi.

Ijara xizmatlari hajmi (**0,6** % ga) pasayishi qayd etildi.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining o‘sish sur’atlarini taqqoslash, % da

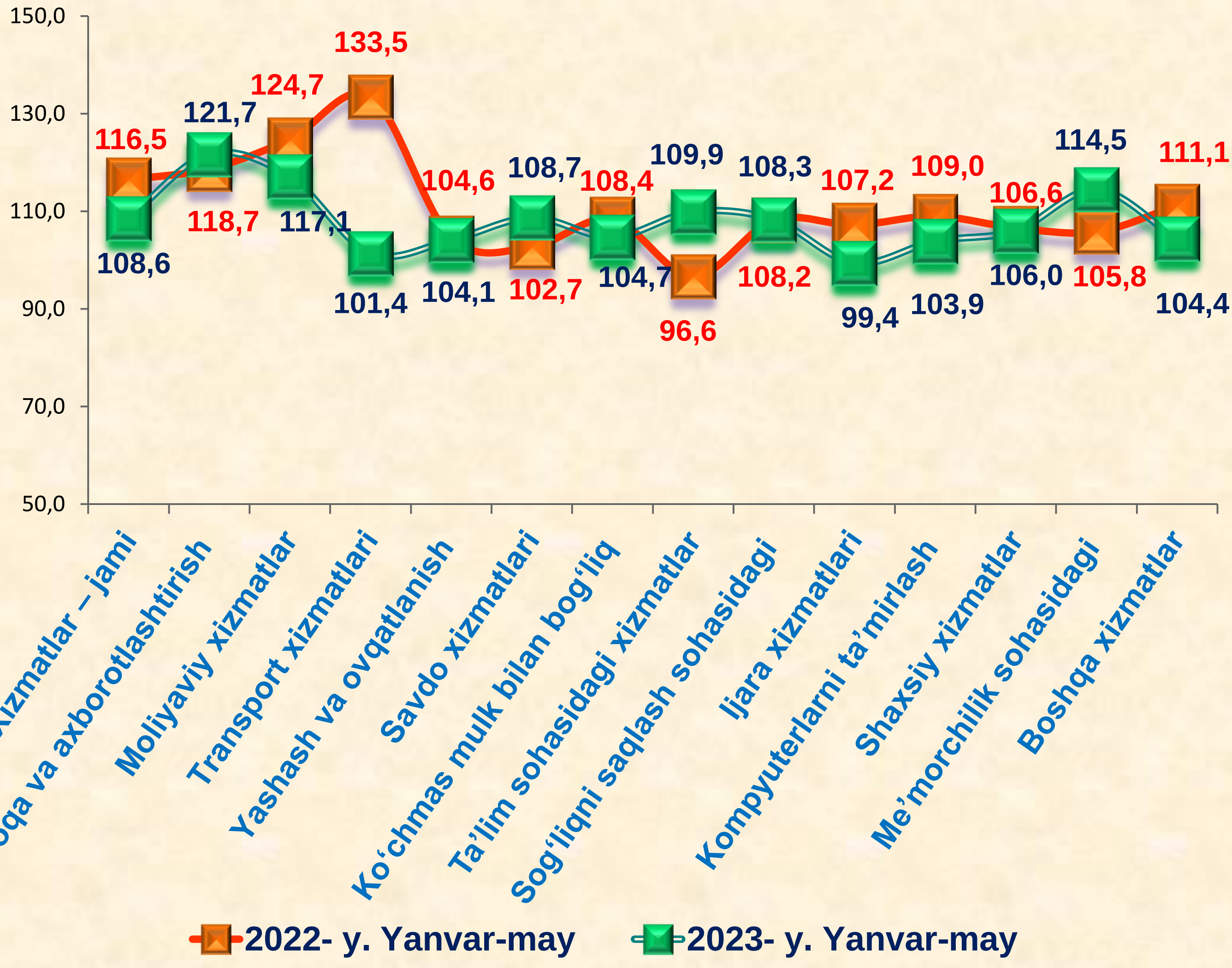

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida transport xizmatlari yuqori o‘sish sur’atlari qayd etilgan – **33,5** %. Ta’lim sohasidagi xizmatlar o‘sish sur’atlarida pasayish kuzatilgan – **3,4** %.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Savdo bu – tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste’mol sohasiga o‘tishini ta’minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma’lum bir davlat ichida savdo tovarlarini iste’molchiga yetkazib berishdek zarur vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo‘linadi.

2023- yilning yanvar-may oylarida, ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi **21,4** % ni tashkil etib, bu **1013,5** mlrd. so‘mga to‘g‘ri keldi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida ularning hajmi **831,5** mlrd. so‘mga yoki umumiy hajmning **22,0** % iga to‘g‘ri kelgan.

Savdo xizmatlari

Dastlabki ma’lumotlar ***2023- yil yanvar-may***

2023- yilning o‘tgan davrida chakana savdoning ulushi umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to‘rtdan uch qismini, aniqrog‘i, **78,7** % ni tashkil etdi.

2023- yilning yanvar-may oylarida ulgurji savdo xizmatlari ulushi (avtomobil va mototsikl savdosidan tashqari) **13,2** % ga yetdi. Savdo xizmatlari tarkibida eng kam hajmni avtomobil va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi (shu jumladan, ularni ta’mirlash) bo‘yicha xizmatlar ulushi (**8,1** %) tashkil etdi.

Savdo xizmatlarining tarkibi

(2023- yilning yanvar-may oylarida)

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida chakana savdo ulushi **79,2** % ga yetdi.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Moliyaviy xizmatlar hajmi – moliyaviy vositachilik hisobidan olingan foizli daromadlar hajmi (xizmatlar uchun belgilangan to‘lovlar miqdorida), shuningdek, moliya muassasasi tomonidan ssuda berish yoki depozitni saqlash bo‘yicha xizmatlari uchun to‘lanadigan haq hisobiga ko‘ra olinadi.

Moliyaviy xizmatlar

(2023- yil yanvar-may oylarida)

2023- yilning yanvar-may oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi **1110,5** mlrd. so‘mni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida ularning hajmi **858,2** mlrd. so‘mga teng bo‘lgan.

2023- yilning o‘tgan davrida ularning umumiy xizmatlar hajmidagi ulushi **23,5** % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida ularning ulushi **21,7** % ni tashkil etgan.

O‘tgan yilning shu davriga nisbatan moliyaviy xizmatlar hajmining **252,3** mlrd. so‘mga ko‘payishi kuzatildi.

2023- yilning yanvar-may oylarida moliyaviy xizmatlarning o‘sishi **17,1** % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida ularning o‘sish sur’ati **124,7** % ni tashkil etgan.

Dastlabki ma'lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning ulushi **91,7** % ni tashkil etdi.

2023- yilning yanvar-may oylari yakuniga ko'ra, sug'urta xizmatlarining ulushi **6,1** % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning ulushi umumiy hajmning **2,2** % ini tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi

(2023- yil yanvar-may oylarida)

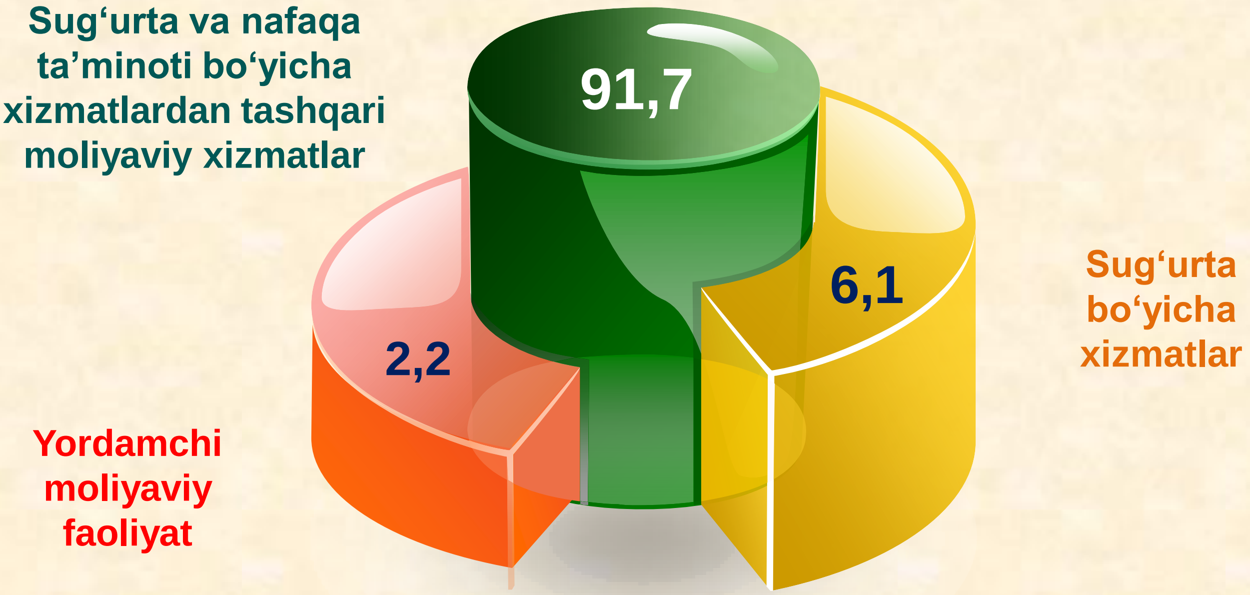

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida moliyaviy xizmatlar umumiy hajmining **84,1** % ini sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlar tashkil etgan.

Sug'urta xizmatlarining ulushi **13,4 %** ga to'g'ri kelgan. Moliyaviy va sug'urtalashga tegishli yordamchi xizmatlar – **2,5** %.

Dastlabki ma’lumotlar — ***2023- yil yanvar-may***

Axborot texnologiyalarining rivojlanish va foydalanish darajalari, shuningdek, ularni ta’minlaydigan telekommunikatsiya infratuzilmasi iqtisodiy taraqqiyotning muhim omillariga aylanib, barqaror rivojlanish va mamlakatning jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuvi samaradorligini ta’minlaydi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari

2022- y. Yanvar-may		2023- y. Yanvar-may
219,9	Xizmatlar hajmi, mlrd. so‘m	272,7
118,7	O‘sish sur’ati, % da	121,7
5,5	Jami hajmdagi ulushi, % da	5,8

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, Internet tarmog‘i, yo‘ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egalladi. 2023- yilning yanvar-may oylarida ularning ulushi **93,5** % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da

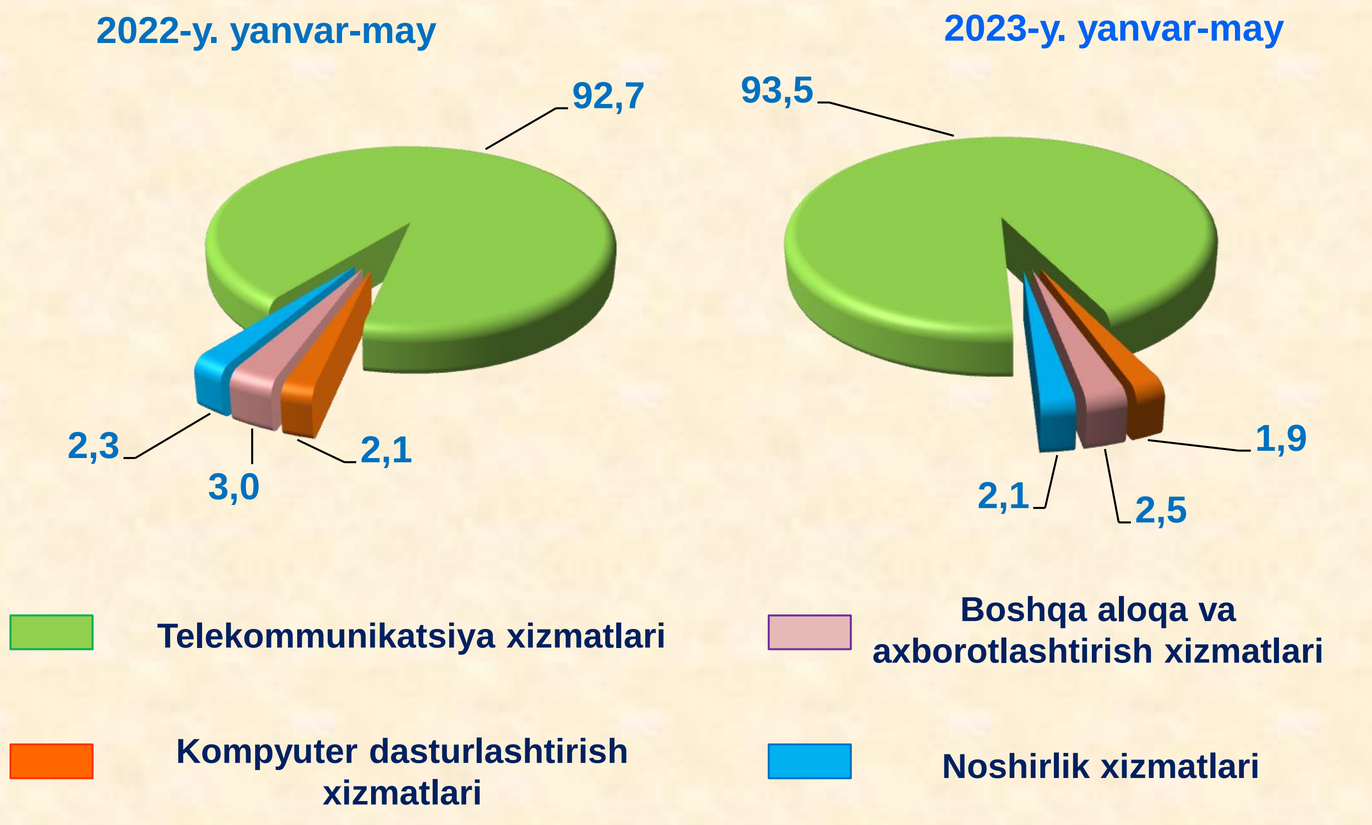

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida telekommunikatsiya xizmatlarining ulushi **92,7** % ni tashkil etgan.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Harakatlar strategiyasining ustuvor yo‘nalishlaridan biri bo‘lib hisoblangan **ta’lim va fan sohasini** rivojlantirish – uzluksiz ta’lim tizimini yanada takomillashtirish, sifatli ta’lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirishdir.

Ta’lim sohasidagi xizmatlar

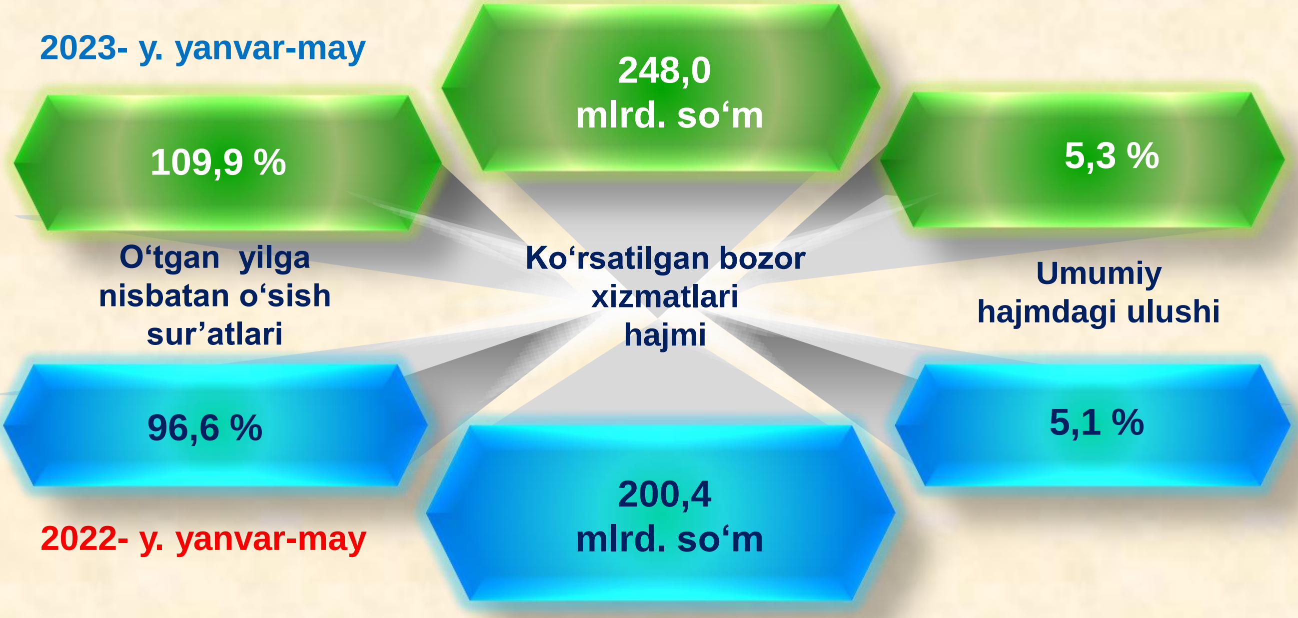

2023- yilning yanvar-may oylarida ta’lim sohasidagi xizmatlar hajmi **248,0** mlrd. so‘mga yetdi yoki bozor xizmatlari umumiy hajmining **5,3 %** ini tashkil etdi. 2022- yilning yanvar-may oylariga nisbatan o‘sish sur’ati **109,9 %** ni tashkil etdi.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu – sog‘liqni saqlash muassasalari, shuningdek, stomatolo-giya, fizioterapiya va gomeopatiya poliklinikalari, kosmetolo-giya klinikalari, giyohvand moddalarni iste’mol qiluvchilarni davolash ambulatoriyalari, laboratoriya, sanitariya va epidemiyaga qarshi profilaktika muassasalari tomonidan turli xil tibbiy yordam hamda tibbiyot xizmatlari uchun ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining qiymati hisoblanadi.

Sog‘liqni saqlash sohasidagi xizmatlar

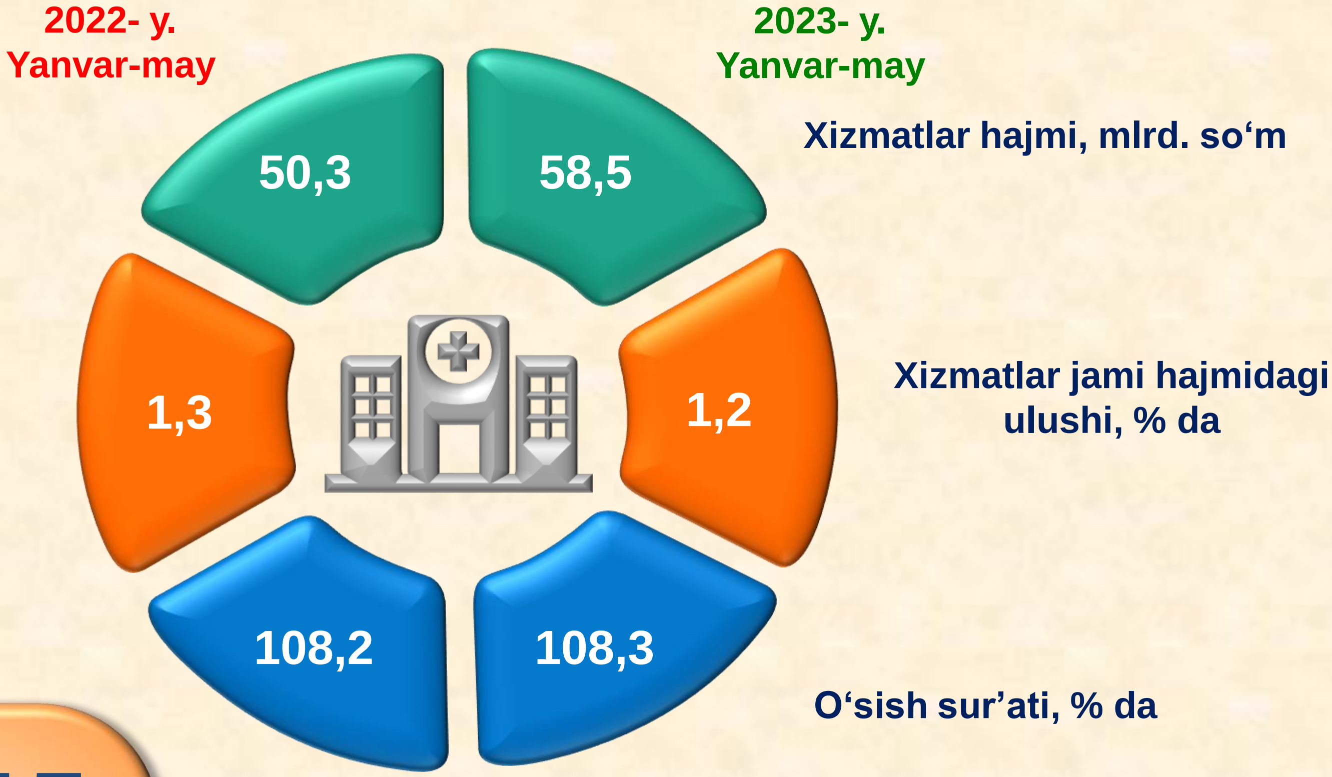

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlar – oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo‘yicha qo‘yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlatilgan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o‘z ichiga oluvchi aylanma qiymatdir.

Yashash bo‘yicha xizmatlar hajmi – qisqa muddatli turar joy bilan ta’minlash bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o‘z ichiga oladi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar

2022- y. Yanvar-may		2023- y. Yanvar-may
100,9	Xizmatlar hajmi, mlrd. so‘m	127,9
104,6	O‘sish sur’ati, % da	104,1
2,5	Xizmatlar jami hajmidagi ulushi, % da	2,7

Dastlabki ma’lumotlar ***2023- yil yanvar-may***

2022-yil yanvar-may oylariga nisbatan yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar hajmi ko‘rib chiqilayotgan davrda **27,0** mlrd. so‘mga ko‘paydi.

Yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlar tarkibi, % da

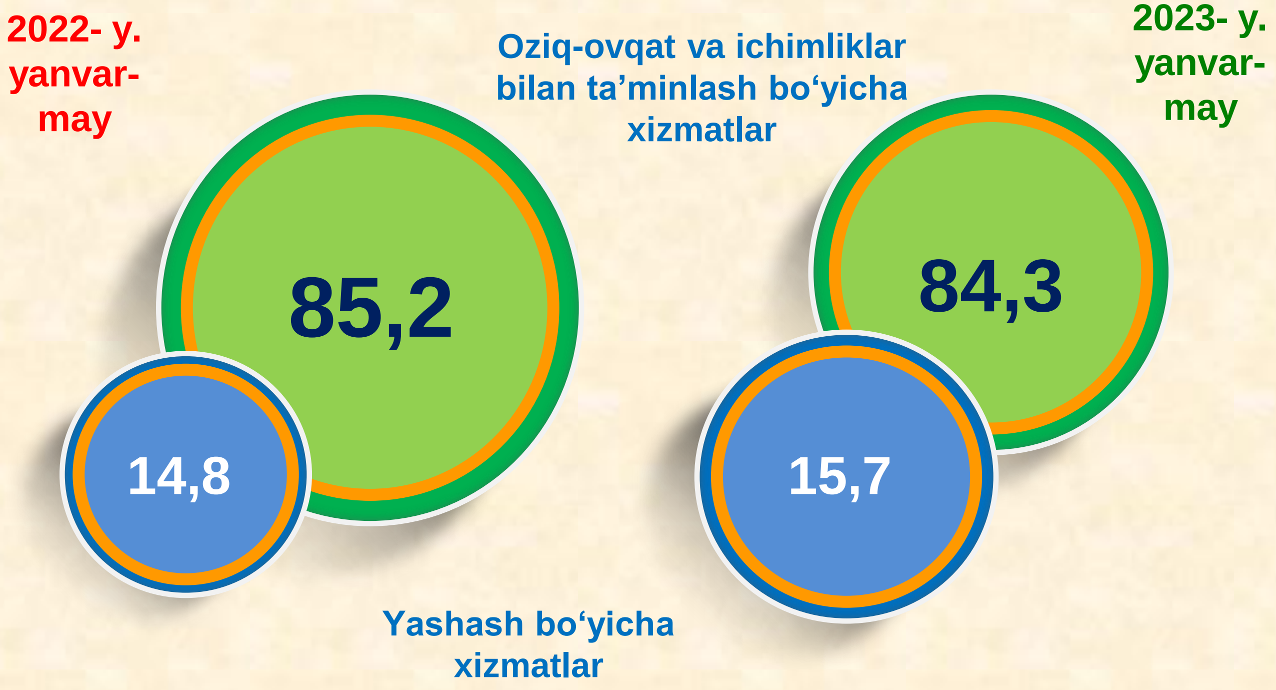

2023- yilning yanvar-may oylarida yashash va ovqatlanish bo‘yicha xizmatlarning umumiy hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta’minlash bo‘yicha xizmatlarning ulushi **84,3** % bilan ustunlik qildi.

Taqqoslash uchun: 2022- yilning yanvar-may oylarida ushbu xizmat turlarining ulushi **85,2** % ni tashkil etgan.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Hududlar bo‘yicha ko‘rsatilgan xizmatlarning asosiy ko‘rsatkichlari (yanvar-may oylarida)	Hajmi, mlrd. so‘m	O‘sish sur’ati, % da	
		2023- y.	2022- y.
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	**4 727,4**	**108,6**	**116,5**
Nukus sh.	1 958,3	108,4	112,9
tumanlar:			
Amudaryo	251,1	116,0	107,0
Beruniy	244,5	112,1	110,0
Bo‘zatov	26,5	111,6	110,1
Qorao‘zak	78,2	111,3	111,1
Kegeyli	90,5	109,4	113,1
Qo‘ng‘irot	696,3	100,1	161,4
Qonliko‘l	67,3	111,5	110,2
Mo‘ynoq	56,8	112,2	111,0
Nukus t.	102,8	112,9	109,6
Taxiatosh	118,8	119,8	101,1
Taxtako‘pir	69,6	109,9	113,2
To‘rtko‘l	349,7	110,0	108,5
Xo‘jayli	206,7	110,1	107,4
Chimboy	143,1	109,3	112,5
Shumanay	63,5	110,4	110,8
Ellikqal’a	203,7	112,5	106,5

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Zamonaviy O‘zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari, milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda, respublikaning har bir tuman va viloyatlarining barcha iqtisodiy resurslardan oqilona foydalanishiga bog‘liqdir.

Hududlar kesimida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari tarkibi, % da

(2023- yil yanvar-may oylarida)

2023- yilning yanvar-may oylarida ko‘rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmidagi eng katta ulushni Nukus shahrida – **41,4** % (2022- yilning yanvar-may oylarida – **41,5** %).

Xizmatlar sohasining eng past ko‘rsatkichlari Bo‘zatov tumanida – **0,6** % (2022- yilning yanvar-may oylarida – **0,5** %) qayd etildi.

Dastlabki ma’lumotlar *2023- yil yanvar-may*

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo‘jalik hududlarini o‘zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste‘molini oshirishni ta‘minlaydi.

Aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko‘rsatkichlari

Xizmatlar hajmi

2388,8 ming so‘m

Hajmning o‘sishi

362,8 ming so‘mga

107,1 %

O‘sish sur’ati

2023- yilning yanvar-may oylarida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan bozor xizmatlari hajmi **2388,8** ming so‘mga yetdi.

2022- yilning yanvar-may oylariga nisbatan o‘sish sur‘ati **107,1** % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun:

2022- yilning yanvar-may oylarida aholi jon boshiga ko‘rsatilgan xizmatlar hajmi **2025,9** ming so‘mni tashkil etgan.

2021- yilning yanvar-may oylariga nisbatan o‘sish sur’ati **114,9** % da qayd etilgan.